

Eros, c'est la vie PIERRE RUBIO/ATOM Foto Atom

Elke Van Campenhout

De autobiografie en de kunst van het verplaatsen

EEN GESPREK MET PIERRE RUBIO OVER LEVEN IN DE KUNST

Het tussenveld: gestructureerde improvisatie

Pierre Rubio is een atypisch choreograaf. Zijn loopbaan kent de meest uiteenlopende invloeden. Hij werkte jaren met uiteenlopende choreografen in Europa en belandde uiteindelijk in België, waar hij lange tijd werkte met Michèle-Anne De Mey. Op zijn zoektocht naar de bevrijding van het lichaam uit de restrictieve rol van de danser in een compagnie, kwam hij in contact met improvisatie en contactimprovisatie. Zijn werk evolueerde hierna van het puur improvisationele veld naar een heel eigen vorm van 'gestructureerde improvisatie'. Hij was enkele jaren verbonden aan het socio-artistieke atelier Les Bains::Connective in Brussel en organiseerde er onder meer de *Body/Mind*-workshops. Hier was zowel plaats voor experimentele dansvoorstellingen, als voor de eigenzinnige talkshows van Pierre zelf, waarin het publiek getuige was van een deels spontane, deels opgezette ontmoeting van Rubio met een andere kunstenaar. Veelal bestonden deze ontmoetingen uit een mengeling van filosofische bespiegelingen over kunstgeschiedenis en het leven, een sterk erotisch geladen suggestiviteit, en een onvoorspelbare omgang met objecten en beweging. Het waren performances die de toeschouwer toelieten tot de intimiteit van het werkproces en die van de weerstand van de spontane ontmoeting om tot een voorstelling te komen precies het onderwerp van de voorstelling maakten.

De laatste jaren werkte Rubio onder andere mee aan de voorstelling *100 Rencontres* van Benoît Lachambre, en aan de voorstellingen van Davis Freeman en Lilia Mestre. Zelf creëerde hij de solo *Impossible to Achieve* (2002): een zoektocht naar het falende lichaam. In deze voorstelling deconstrueerde hij het perfecte danserslichaam door het te ontdoen van al zijn wapens. De voorstelling is een evocatie van de mislukking. De performer staat voor het publiek, ontdaan van alle techniciteit en ervaring die hem beschermt. Hij voert handelingen uit die hij niet beheerst, of die simpelweg onmogelijk zijn. Zo zoekt de performer in een enorme bak hooi letterlijk naar de ontbrekende naald. Of probeert de danser te zingen. Of brengt hij zijn lichaam in onmogelijke situaties: zoals zijn onhandige pogingen om tot evenwicht te komen op een grote bal tijdens het voorlezen van een erotische boekpassage. In *Impossible to Achieve* wordt de toeschouwer uitgenodigd om zich in deze gedeelde fragiliteit te wagen, waardoor de complete voorstellingscontext wordt vertekend. Enkele uit-

verkorenen krijgen een elektrische gitaar, een micro of een piano in de handen geduwd, en kunnen hun eigen onmacht met het publiek delen.

Impossible to Achieve bevatte alle elementen die de voorstellingen van Rubio eigen zijn: de vraag naar de (on)mogelijkheid van de choreografie vandaag, een flinke dosis filosofie, humor en erotiek, een fascinatie voor de taal die zich letterlijk tot beelden transformeert, en het opzoeken van een heel eigen tussenveld tussen improvisatie en choreografie, waarin de danser zoekt naar een samenvallen van performer en persoon.

In zijn laatste voorstelling *Eros, c'est la vie* (2004) toont hij het lichaam ingepakt in windsels. De performers bewegen zich door een uitgerekte ruimte, doorheen en langs het aanwezige publiek. Op de muren zijn bevreemdende verhalen geschreven, surrealistische woordimprovisaties. Uit de microfoons klinken statements en observaties omtrent de rockcultuur en de hedendaagse kunst. Uit het omzwachtelde lijf van de danser die zich door een verleidelijke verpleegster-assistente door de ruimte laat leiden en manipuleren spreekt het failliet van de machismo-heroïek van de rockster, het boegbeeld van de mannelijke retoriek.

Ook hier speelt de aanwezigheid van de toeschouwer in de ruimte een belangrijke rol. In de voorstelling in Kortrijk deelt hij de uitgerekte corridor van het speelveld met de dansers, die voortdurend hun weg moeten zoeken doorheen de toeschouwers, en tegelijkertijd ook hen tot verplaatsing dwingen. Tijdens de hevige uitbarstingen van energie in de voorstelling, wordt het lichaam van de toeschouwer zich – net als de omzwachtelde dansers – bewust van zijn kwetsbaarheid, en ook van de intimiteit van het gegeven en zijn eigen keuzevrijheid.

De voorstelling spreekt enerzijds over de teloorgang van de mannelijke identiteit, met talrijke referenties naar de rockcultuur. Maar ook hier is de taal opnieuw een cruciale factor, net als de kunsthistorische invloed van het werk van kunstenaars als de Franse schrijvers Raymond Roussel en Georges Perec, Marcel Duchamp, Andy Warhol, Witold Gombrowicz en vele anderen.

Door zijn werk te omschrijven als 'gestructureerde improvisatie', neemt Rubio zowel afstand van de ijdele aanspraken op totale vrijheid van de improvisator, als van de starre choreografie die de danser reduceert tot het instrument van de maker. Zijn werk wordt getekend door de kunstgeschiedenis, de dualiteit tussen improvisatie en choreografie, door